

Luboš Valerián, Viktorín Šulc

BRATRSTVO TAINÝCH HROBŮ

KRIMINÁLNÍ PŘÍPADY,
KTERÉ ŠOKOVALY REPUBLIKU

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Byla hluboká noc. Jedno z oken tichého domku svítilo do tmy matnou modří.

Obrazovka televize, už jen zrnící, bez programu, nezářila proto, že by neklidně spící mladík zapomněl před usnutím přístroj vypnout.

Televize svítila schválně. Mladík se totiž bál tmy. Měl strach, že se před ním zjeví pomstychtivý duch zabitého muže. Muže, jehož tělo odpočívalo kdesi ve sklepech a mělo být jednou provždy zapomenuto.

„Že vy jste ten kriminalista? Ten detektiv? Co mluvil v televizi o tý vraždě?“

Jo, je to tak. Občas člověk narazí na podobnou přitroublou otázku v obchodě nebo na ulici. Stačí se v souvislosti s nějakými případy párkrát ukázat na obrazovce – a rázem je z něj mediální „hvězda“!

Nezbývá, než neurčitě přikývnout hlavou a raději zmizet. Tuším, jaká otázka by nejspíš následovala...

Ale někdy se jí stejně nevyhnu. Často přednáším na různých odborných seminářích, většinou následuje diskuse. Taky mi volají novináři. Když jim nechci na kameru ani do telefonu sdělit horké novinky z toho či onoho *falu*, mívají zájem téma rozhovoru rozšířit.

STALO SE NĚKDY NĚCO PODOBNÉHO?

NA KTERÝ PŘÍPAD SI NEJČASTĚJI VZPOMENETE?

Zajímavá otázka. V podstatě mi to zní jako parafráze slavné věty cimrmanologů, pánů Smoljaka a Svěráka:

Můžete nám vyprávět nějakou veselou historku z natáčení?

Přemýšlím.

Znám spousty historek, ale ani jedna není veselá. Já a moji kolegové se při nich smějeme jenom proto, abychom zahnali i po letech nepříjemnou pachut špíny a bolesti. Jejich poměr vůči humoru bych spočítal na takových 99:1 ... Ale smějeme se.

NA KTERÝ PŘÍPAD SI NEJČASTĚJI VZPOMENETE?

„Třeba na karvinské horké léto roku 1993,“ připouštím neochotně.

„To byl nějaký případ? A proč zrovna ten vám utkvěl v hlavě?“

Proč? opakuji si v duchu. Proč? Že jsem byl o třináct let mladší a má kariéra u mordparty se začala rozjíždět na plné obrátky? Nebo, že se jednalo o mého prvního *doživoťáka*?

„Co se vlastně tenkrát stalo?“

Tak na to si vzpomínám úplně přesně. Během šesti neděl došlo na relativně malém prostoru měst Karviná a Orlová ke třem vraždám, přičemž první oběť byla nalezena teprve dva měsíce od spáchání zločinu! Třebaže vraždy nebyly dílem stejného pachatele, jejich objasnění se proplétala ještě dlouho potom, co jsme oba podezřelé muže zadrželi a obvinili.

28. června 1993 jsme objevili 44letého muže, zastlaného v posteli a ubitého sekerou.

Jen o dva dny později stáli naši lidé nad tělem 55leté ženy, ubodané asi patnácti ranami nožem.

8. července, při prohlídce domu dva měsíce nezvěstného muže, jsme našli jeho mrtvolu politou zkysaným vínem a zaházenou hadry. Kdosi mu rozmlátil obličej a rozdupal krk, na kterém jsme našli i sečné rány po sekeře.

„Nojo,“ říkám. „To léto bylo tenkrát opravdu horký.“

1.

Vražda bez motivu

Mohla paní Bendová něčím předejít kruté a odpudivé smrti, která na ni čekala na důvěrně známé cestě od zahrádky k autobusové zastávce? Zřejmě nikoliv, vždyť nebyl důvod k opatrnosti

a navíc paní Božena potkávala jen povědomé tváře. Určitě pospíchala, dešť bubnoval do jejího deštníku čím dál neodbytněji, také autobus měl co nevidět přijet na zastávku.

Náhle ji kdosi bodl nožem. A znova. A znova!

Rány jako by padaly na nešťastnou ženu ze všech stran!

Na polní cestě v Orlové-Lazích, v okolí rybníka zvaného *Kozí becírek*, utrpěl 30. června kolem půl osmé večer náhodný chodec šok:

„Šel jsem zkratkou, co vede k dolu Lazy. Najednou jsem uviděl pod stromem kupu hadrů. Podíval jsem se pozorněji a uvědomil si, že se jedná o ležící ženu. Přistoupil jsem blíž. Bylo patrné, že jí z ucha vytéká krev.“

Zhruba za hodinu už na místě otřesného nálezu pracovala výjezdová skupina kriminální služby. Nad tělem se skláněl jistý lékař z Karviné, pověstný tím, že ohledával a pitval mrtvolu zásadně bez rukavic. Holýma rukama sahal na tělo, sondoval prsty hloubku a směr bodných ran... Když skončil, zakrvácené ruce si ošplouchal v kaluži vody a šel se přátelsky rukypodáním pozdravit s právě příchozím prokurátorem... Sakryš, až mě při tom pohledu otřepalo!

Zavražděná – o násilné smrti, zaviněné cizí osobou, jsme nemohli mít pochyb – u sebe neměla doklady. Její totožnost jsme v průběhu noci přece jen zjistili a to ve chvíli, kdy se u rybníka náhle objevili nějací lidé s nepokojem ve tváři.

Byli to příbuzní mrtvé ženy. Přijeli se přesvědčit, proč se jejich manželka a maminka nevrátila ze zahrádky domů. Nic nezjistili, zahrádka byla zamčená, nikde nikdo... Ale samozřejmě, že nemohli přehlédnout světla majáčků policejních aut. Tak se šli zeptat, co se děje...

Na ztotožnění mrtvé ženy si troufla dcera. Trvalo to jen chvíli a pak zdrceně přikývla. Pár rutinních otázek a poslali jsme je domů. Beztak bylo vidět, že zpod jejich šokovaných tváří se už začala proklubávat bolest.

Vždycky mívám v těchto chvílích pocit schizofrenie. Každý z nás, kdo pracujeme na objasňování násilné trestné činnosti, cítí tvář v tvář pozůstalým lítost, vnímá jejich zármutek. Jsou to lidsky kruté chvíle a patří k těm nejhorším záležitostem souvisejícím s naší prací.

Na druhou stranu nemůžeme nepocítit uspokojení, že víme jméno oběti. Neznámá, přesně řečeno neztotožněná mrtvola je totiž velkou brzdou v dalším pátrání, pískem v kolejích, co brání rychlému stanovení správných vyšetřovacích verzí, možné nápoovědě, kde nejspíš hledat vraha.

V tomto případě jsme tedy věděli, že obětí je 55letá Božena Bendová z Havířova, která se vracela domů ze zahrádky. Co s tím? Naší snahou bylo co nejrychleji sestavit časový snímek posledních hodin života zavražděné a pohybu lidí kolem místa činu. Zřejmě nejdůležitější svědectví přinesl houbař, který kolem rybníka v inkriminovanou dobu procházel a navíc znal místní lidi:

„Vracel jsem se z lesíka a u Kozího becírku jsem uviděl Margitu Hanákovou se synem a společně s nimi muže, který s Hanákovou žije. Toho znám jen od vidění. Prošel jsem kolem nich směrem k finským domkům a krátce na to jsem potkal starší ženu. Ani tu neznám podle jména, ale vím, která zahrádka jim patří. Žena směřovala k místu, kde předtím stála Margita a onen muž. Podle mě se nemohli minout.“

Znělo to jednoduše. Nebylo ani problémem zjistit totožnost Margitina přítele. Šlo o 23letého Slavomíra Kováče. Navíc jsme věděli, že na místě činu byl nalezen nůž s vypilovanými zuby, patřící do majetku rodiny Hanákovy, při ohledání širšího prostoru se nám zas podařilo zajistit části oděvu, podle všeho patřící Kováčovi. Jenomže co nám to bylo platné, když po Kováčovi i po 25leté Margitě se doslova slehla zem. Nebyli k nalezení!

Po desítkách hodin napjatého čekání se Hanáková objevila – a sama! Její výpověď z 2. července 1993 pro nás znamenala výrazný posun ve vyšetřování:

„Se Slavou Kováčem žiji od dubna, nějaký čas bydlel u své sestřenice, která je zároveň mou švagrovou. Od 12. června žijeme spolu v domku mých rodičů. Chce si mě vzít a chce se starat i o mého nemanželského syna. Ve středu 30. června však došlo v odpoledních hodinách k ostré hádce mezi Kováčem a mou matkou, která mu vrazila facku. Slavu to rozzuřilo a rozhodl se, že od nás odejde. Byla jsem ho vyprovodit k rybníku. Začalo pršet. Domluvili jsme se, že dám syna spát a že se kolem sedmé hodiny večerní sejdeme v restauraci *U Oldřicha*.“

K setkání došlo podle dohody. Margitu však udivilo, když se Kováč objevil v jiném oblečení:

„U rybníka měl na sobě bundu a košili, půjčené od mého bratra,“ uvedla dále do protokolu. „Nyní si oblékl věci, které měl předtím v černém diplomatickém kufříku, rovněž půjčeném od mého otce. Slavo ale neměl ani kufřík! Když jsem se ho ptala, kde věci jsou, odpověděl mi, že všechno zahodil, aby se mé matce nějak pomstil.“

Noc ze středy na čtvrtek strávila Margita s Kováčem v bytě své karvinské kamarádky. Ze čtvrtka na pátek přespali u bývalého Margitina přítele, jistého S. Ten jim hned po probuzení oznámil, že se ho brzy ráno vyptávali policisté, jestli neví o Kováčovi. Protože pan S. neměl policii rád, oba svoje nocležníky zapřel. Když Kováč uslyšel tuhle novinu, okamžitě prý prohlásil, že musí z Karviné zmizet.

Skutečně také odjel autobusem do Ostravy, odkud zřejmě vycestoval na Slovensko, do Zvolena. Svůj úprk vysvětlil tím, že se před několika měsíci někde porval, proto prý ho policie shání. Když zmizel, řekl S. znalecky Margitě:

„Kdepak, to nebude obyčejná rvačka. To bude něco většího!“

Kováče začala hledat Ústředna kriminální policie jako podezřelého ze spáchání závažného trestného činu. Mladíkova fotografie se několikrát objevila na obrazovce během pátracích relací, ale Kováč zůstal dlouhou řadu týdnů nezvěstný.

Využili jsme této doby, abychom o něm shromáždili co nejvíc informací: Jeho osud byl od dětství hodně smutný, neblahý. Pocházel ze Sebechleb na Zvolensku jako jedno ze sedmi dětí cikánské rodiny. Coby osmiletý byl svědkem toho, jak otec zavraždil matku. Kováč později tvrdil, že otec s těhotnou matkou po její smrti dokonce souložil! Fakt matčina zavraždění otcem byl ovšem nepopíratelný, potvrdili to i příbuzní, kteří si vzali malého Slavu na vychování:

„Byl u nás do svých dvanácti let. Začínal být ale nezvládatelný, do školy odmítal chodit, nebo z ní utíkal. Byl surový k ostatním dětem... Navštěvovali jsme ho i v dětském domově. Tady ale začal páchat trestnou činnost. Dostal se do kriminálu. Po odpykání trestu jsme si pro něj přijeli. Vzali jsme ho domů, oblékli, dali mu najíst, ale taky jsme na něm chtěli, aby začal pracovat. Do čtrnácti dnů od nás utekl.“

V čem spočívala Kováčova trestná činnost? Jednak se Slavo vyznamenal jako lupič. Jako 16letý požádal 18letého vojáka o připálení cigarety. Když mu oslovený vyhověl, knokautoval ho pěstí a okradl. O deset dní později zas před hospodou zbil a oloupil podnapilého něměho člověka.

Neméně závažná byla i další násilná trestná činnost – společně s dalšími chovanci terorizoval slabší jedince. Ti byli nejen mláčeně, ale dokonce nuceni k felaci pohlavního údu, včetně polykání ejakulátu. Kováč se stejného deliktu dopustil i ve vězení. Homosexualitu však vehementně popíral a později, už jako *napravený*, svých šest záznamů v trestním rejstříku označil za hříchy mládí.

Kováč uměl každopádně pracovat na svém *image*. Zásahu na tom měla jeho nepopíratelně kvalitní struktura intelektu, byť předchozím životem prakticky nerozvinutá. Po posledním propuštění z výkonu trestu požádal o pomoc misijní hnutí v Banské Bystrici. Zde mu v lednu 1993 zařídili azylové bydlení a nabídli mu i práci. Kováče jako by náhle někdo polil vodou, živou, nebo ještě spíše svěcenou.

Podle vzpomínek zaměstnankyně misie Vlasty se Slavo jevil jako velmi snaživý a obětavý pracovník, se zájmem o náboženské

učení. Na Vlastu, třebaže o čtrnáct let starší, udělal takový dojem, že se stal jejím milencem. Koncem března se však magma Kováčovy neovládnutelně vznětlivé povahy prodralo skrz tenkou slupku slušnosti a křesťanské pokory – rozbíjel předměty, vyhrožoval, lidé se ho začali bát...

Koncem dubna odejel Kováč z Banské Bystrice na Ostravsko. Prý pracovat do dolů. Zde nevydržel ani tři směny... O to usilovněji si začal pěstovat novou osobnostní *fasádu*.

Odbarvil si svoje černé kudrnaté vlasy paletou barev, sahající od světle žluté až do rudě červené. Zhotovil si nunčaky a meč katanu, tedy zbraně asijského bojového umění, pořídil si útočný vrhací nástroj, tzv. šurikanovu hvězdicu.

Do občanského průkazu si nechal od kamaráda zapsat *úřední* záznam: „*Zákaz provozu bojového umění. Přesáhl limit úderů o hmotnosti 200 kg, které způsobují smrt.*“ Chtěl tedy vzbudit dojem chlapíka, jak se říká, co má na ruce zbrojní pas.

Spolu s tělesnou zdatností posiloval údajně také intelekt:

„Asijská filozofie je vyznáním, že člověk bez přírody a příroda bez člověka není ničím. Formuje povahu. Začal jsem o sobě přemýšlet, meditovat. Napsal jsem i třistastránkovou povídku *Nebohá matka*. Měla mít původně 600 stránek. Byl to velmi vyzrálý příběh, nic násilného. Rukopis se mi bohužel ztratil.“

Známosti s Margitou využil k natočení *rozhlasového* interview náboženského obsahu. Dívka mu nejprve přečetla z papíru Kováčem připravené otázky na magnetofonovou kazetu a Slavo pak na ně odpovídal. Někdy žoviálně, někdy s pochvalným *překvapením*: „To je ale otázka na tělo!“

O Kováčově hochštaplerství svědčí i jeho úvodní věta z pozdějšího psychologického vyšetření:

„Pane doktore, tyhle testy jsem už dělal mockrát. Naposledy, když jsem dělal pilotní zkoušky! Co kdybychom si raději jen tak povídali!“

Prchlivosti se však rozhodně nikdy nezbavil. Jeho nevlastní sestřenice vzpomínala:

„Když přijel, byl zpočátku milý a hodný. Pak se ale změnil. Všechno ho rozcilovalo, byl až nepříčetný, úplně pěníl a dokázal se pro nic za nic pobít.“

Dalo se říct, že o Slavomíru Kováčovi už toho víme hodně. Ale stejně bylo všechno na pendrek! K podezřelému chlapíkovi jsme se nepřiblížili ani o krok... Až si jednou budeme s Kováčem povídat u nás, můžou být podobné informace dobrým vodítkem při stanovení taktiky výslechu. Ale teď?

Stejně tak jsme nepokročili ani o fous s odpovědí na základní otázku: Proč by Kováč vraždil právě paní Bendovou?

Sexuální motiv podle stavu oblečení oběti jsme zavrhli. Loupežné násilí taky nepřicházelo v úvahu, útočník logicky musel předpokládat, že žena u sebe nemá žádné cennosti... Jaký jiný motiv mohl mít vrah?

Dozvíme se to právě od Kováče? A kdy?

2. Muž se sekerovým syndromem

„Na dotaz vyšetřovatele, co se může stát člověku v případě, že mu někdo dupne na krk, uvádím, že je mi zcela jasné, že ten člověk může umřít. To samé platí a je mi to jasné, že když někoho seknu sekerou do krku, tak ho s velkou pravděpodobností zabiju.“

V té době jsme si lámali hlavu i s další vraždou, která se odehrála v osadě finských domků v Karvině.

Jak to všechno začalo? Docela obyčejně...

Ve svém bydlišti se už řadu dní nezdržoval 44letý Michal Kovařík. O slepice se mu zatím staral hodný soused, kterému neušlo, že v domku se občas pohybuje mladý cikán, přijíždějící na Kovaříkově bicyklu s prázdnými taškami. Nazpět se vracel s plnými – a postupně tak z domku mizelo nejen nářadí, ale taky kuchyňské potřeby a proviant.

„Zavolal jsem na něho, co je s Kovaříkem. Mladík mi jen řekl: *On teď bydlí u mě!* a odjel. Už se neukázal,“ vypověděl soused. Po svém si vyložila Kovaříkovo údajné přestěhování jeho známost. Napadlo ji, že bydlí u nějaké jiné ženy a cítila se být zhrzená. V domku zanechala neláskyplný dopis, v němž mimo jiné uvedla:

„Neumíš říci pravdu, ke které cigánce-cundře se stěhuješ... Jsi lhář, podvodník a dnes i kurevník... Tak si užítvej, takový život jsi chtěl. To je to, co ti chybělo ke štěstí.“

Šlo o výčitky zcela neoprávněné. Kovařík ležel celou dobu jen o pár metrů dál v posteli, jenomže mrtvý a zastlaný dekami. 28. června se stalo, co se stát muselo – zápach z domku byl už pro okolní obyvatele nesnesitelný. Sousedův syn s kamarádem nejdřív prohledali ledničku:

„Tam nic zkaženého nebylo. Po smradu jsme šli až do pokoje k posteli. Byla tam hromada polštářů a dek. Když jsem jednu poodhrnul a začaly létat mouchy, dostal jsem strach. Nakonec jsme ještě odhrnuli dvě deky. Uviděli jsme larvy a taky vyčouhla noha, skoro černá a opuchlá... Utekli jsme radši pryč a zavolali policii.“

Vyčouhla noha, černá a opuchlá... Nález Kovaříkova těla mi dal nečekaně zabrat!

Nikdy jsem neměl problémy chodit k pitvám, ani když šlo o tělo v pokročilém rozkladu, беру to jako samozřejmou součást naší práce. Taky vím, že mám vyvinutější čich než ostatní kolegové, například při kopání v zemině dřív než oni poznám, jestli je dole pod námi mrtvola nebo není...

Ale tenkrát mi ten mrtvolný odér prostě nesedl a já nevěděl, jak si poradit!

Nastříkal jsem si pod respirační roušku dámskou voňavku, ale pocit dávení až zvracení byl silnější. Tak jsem zkusil rumový „parfém“ – jenomže děsivý smrad pořád všechno přehlušoval. Nakonec jsem si pod roušku dal několik lístků libečku. Má silnou vůni,

podobnou Maggi a to mi pomohlo vydržet na místě činu v těsné blízkosti mrtvol.

Přes pokročilou hnilobu nám soudní lékaři dokázali určit příčinu smrti – několik úderů sečným nástrojem, nejspíš sekerou, do obličejů a do hrudníku. Co se týče vražedné zbraně, našli jsme na verandě sekeru, schovanou za hromadou starého nábytku a dalšího domácího haraburdí. Co jsme si nedokázali vysvětlit, byly zvláštní malé dírky v nízkém stropě místnosti, defekty ve tvaru trojúhelníčků, nacházející se přímo nad postelí, přesněji řečeno nad mrtvolou.

Podle výpovědí svědků jsme byli schopni upřesnit jako nejpravděpodobnější datum Kovaříkovy smrti na 15. červen. Přírodně, že nás nejvíc zajímal onen cikánský mladík, který několikrát navštívil domácnost už po vraždě. Naštěstí nešlo o příslovečnou jehlu v kupce sena, pátrání po něm skončilo úspěchem po dvanácti dnech.

Řada poznatků se totiž začala sbíhat k jakémusi Jirkovi, příjmením snad Kučerovi, který jezdil po Karvině na kole, nápadně připomínajícím Kovaříkův velociped. Prodával po hospodách řadu věcí, jinými zas obdaroval známé. Nakonec se nám podařilo najít kolo!

Mladík je prodal za 400 Kč jistému panu S., který byl natolik prozíravý – „To kdyby s tím kolem byly nějaké problémy!“ – že si opsal z mladíkova občanského průkazu jméno, rodné číslo a přechodné bydliště!

Adresa patřila dalšímu finskému domku. Bydlel tu 53letý Štefan Suchánek. Nezaměstnaný, na podpoře, před časem si vzal do podnájmu svého synovce Juraje Kučeráka. Jenomže dům byl prázdný a v okolních domech jsme se dozvěděli, že majitel měl asi před šesti týdny odcestovat na Slovensko.

Začali jsme dům prohledávat s jakýmsi neblahým tušením. Nečekali jsme, že tu najdeme schovaného Kučeráka, spíš *schovaného* strejdu...

Obsah

<i>Kapitola 1 / Odsouzen k doživotí</i>	7
1. Vražda bez motivu	8
2. Muž se sekerovým syndromem	14
3. Setkání v cele	23
4. Příběh darebáka	28
5. Zorro s IQ 82	31
<i>Kapitola 2 / Devatenáct kilo ženy</i>	39
1. Pomsta společnosti	46
2. Hlava pod kamenem	56
3. Manželství z rozumu	65
4. Noční hádka	73
5. Poslední inkaso	82
<i>Kapitola 3 / Temná vášeň</i>	91
1. Smrt přišla o půlnoci	93
2. Případ hořící ženy	105
3. Muž na číhané	113
4. „Chtěl jsem se jí dostat na srdce...“	119
5. Příběh pedofila	127
6. Vražda ve školní zahradě	135
7. Výkřik v mlze	142
<i>Kapitola 4 / Včera mě někdo trefil</i>	163
1. Defilé zavražděných	164
2. Když se dělí kořist	170
3. Omyly a paběrky	175
4. Zabijákův portrét	186

Bratrstvo tajných hrobů

Případy, které šokovaly republiku

Luboš Valerián / Viktorín Šulc

Přebal a grafickou úpravu navrhl Lukáš Tuma.

Fotografie Vlasta Luťanská s využitím policejních archivů.

Redakce Libor Hlaváček, Pavlína Kajnarová.

Vydalo Nakladatelství Epoque s.r.o.,

Kaprova 12, 110 00 Praha 1,

v roce 2020 jako svou 761. publikaci.

Třetí vydání, 200 stran.

Edice Victima, svazek 1.

Sazbu zhotovilo studio Prestig.

Vytiskl Akcent tiskárna Vimperk, s.r.o.